

SUSTAINABLE RUMINANT HEALTH

MISSIE EN VISIE DOCUMENT

DECEMBER 2020

INLEIDING

De Corona periode dwingt vele organisaties tot een herbezinning. Misschien is de invloed van COVID-19 op de herkauwersgezondheid beperkt, maar er zijn vele andere zaken die ook bij de afdeling herkauwersgezondheidszorg van de faculteit diergeneeskunde om een herbezinning vragen. Tussen de COVID golven door is een 25 tal mensen¹ van genoemde afdeling bij elkaar gekomen en heeft gediscussieerd over het belang van herkauwersgezondheidszorg, over de bijdrage en de rol van de afdeling daarin en over hoe die bijdrage het beste te realiseren is. Dit heeft geleid tot dit document, waarin rekening gehouden werd met de sterke punten van de afdeling, de toegevoegde waarde die we voor onze groep zien, de kansen die er voor ons liggen, maar zeker ook met de punten waar we nog wat te winnen hebben. De groep ziet kansen, heeft veel ideeën en er zijn verschillende acties benoemd om verder invulling te geven aan deze ideeën. Dit betreft zowel inhoudelijke als organisatorische zaken. Iedereen was het er eigenlijk wel over eens dat binnen de afdeling veel goede dingen gedaan worden, maar dat er 'als groep' nog winst te behalen is. Om die reden is bedacht een gezamenlijk noemer te kiezen die ons bindt, naast natuurlijk de officiële facultaire en universitaire uitingen, en is er gekozen voor **Sustainable Ruminant Health (SRH)**.

1

- Hilde Aardema
- Lindert Benedictus
- Betsie Krattley
- Hanke Bons-Clement
- Frank van Eerdenburg
- Geart Benedictus
- Gonnie Nodelijk
- Ruurd Jorritsma
- Gerrit Koop
- Theo Lam
- Miel Hostens
- Juliette Legler
- Mark van der Heijden
- Mirjam Nielen
- Joyce Parlevliet
- Pieter Kirkels
- Josje Scheurwater
- Thomas Schonewille
- Wilma Steeneveld
- Arjan Stegeman
- Emma Strous
- Arne Vanhoudt
- Nelleke Veenema
- Leonie Vernooij
- Peter Vos
- Ijmert de Vries
- Tine van Werven

Geconstateerd is dat we werken in een wereld waarin de veehouderij en de visie van de maatschappij op die veehouderij enorm veranderd zijn en nog verder zullen veranderen. Daarbij hebben de dierenarts van vandaag en die van morgen, onze studenten en onze stakeholders, andere eisen en verwachtingen dan ze decennia lang gehad hebben. Ook is opgemerkt dat de faculteit Diergeneeskunde een heel andere rol gekregen heeft dan die ze in het verleden had, waarbij met name de aandacht voor 'One Health' sterk is toegenomen. In die wereld is onze expertise gericht op de gezondheid van herkauwers. Binnen One Health kijken we naar één gezondheid en realiseren we ons dat de gezondheid van mens en dier zeer met elkaar verweven zijn en elkaar beïnvloeden. Vanuit die verwevenheid wordt zowel vanuit de humane gezondheidszorg als vanuit de veterinaire hoek hard gewerkt aan het verbeteren van de humane gezondheid. De diergezondheid 'an sich' krijgt daarbij veel minder aandacht. En juist dat, heel specifiek de herkauwersgezondheid, zowel preventief als curatief, zowel individueel als op koppelniveau, is waar onze afdeling zich hard voor maakt.

MISSIE EN VISIE

Bovenstaande leidt tot de vraag 'Waar staan we als groep SRH eigenlijk voor? Wat is ons bestaansrecht, ofwel: wat is onze missie?' Die missie is belangrijk omdat het onze motivator is om te doen wat we doen, die we met elkaar delen en die, om als groep meer te kunnen bereiken dan ieder voor zich, in ieders werk terug moet komen. Dat betekent uiteraard niet dat iedereen hetzelfde doet, maar wel dat we een vergelijkbaar beeld hebben over ons bestaansrecht en over dat wat we met elkaar nastreven: het leveren van een bijdrage aan onze missie.

Bij een missie hoort een visie. Dat gaat meer over wat wij willen bereiken, wat we doen en wat onze bijdrage als groep SRH is om de missie te realiseren. Wat proberen we te bereiken? Naast de vraag 'Waar staan we voor?' leidt dat dus tot de vraag: 'Waar gaan we voor?' De uitvoering daarvan komt tot uiting in verschillende activiteiten, zoals die door de groep benoemd zijn².

Bij het vaststellen van missie en visie hoort dat je bepaalde normen en waarden deelt, dat we, in ons geval duidelijk hebben hoe we kijken naar de veranderende (veehouderij) wereld waarin we leven en werken. Uitgangspunt daarbij is dat de wereldbevolking explosief groeit en dat daarmee de vraag naar dierlijk eiwit, zowel in de vorm van vlees als in de vorm van melk, enorm toeneemt. We houden dieren en zullen wereldwijd veel dieren moeten blijven houden, om dat dierlijk eiwit te produceren. In Europa en zeker ook in Nederland is duidelijk dat de manier waarop dat dierlijk eiwit geproduceerd wordt aan hoge eisen moet voldoen ten aanzien van tal van al lang bestaande eisen (o.a. voedselveiligheid, diergezondheid, dierwelzijn) en ook steeds

² Als activiteiten waarmee SRH zich naar buiten profileert zijn genoemd: jaarlijks symposium voor studenten, dierenartsen en andere stakeholders; LLL programma Your Veterinary Toolbox 2025 en een Post-graduate masteropleiding Sustainable Dairy Health. Als meer interne activiteiten zijn genoemd: een adviesraad stakeholders; een adviesraad rundveedierenartsen; een kwartaaloverleg met de groep SRH en een werkgroep die zich gaat bezighouden met het in beeld brengen van de competenties zoals de rundveedierenarts van nu en de toekomst die nodig heeft, evenals in het verlengde daarvan het herdefiniëren van de focus van ons werk.

SUSTAINABLE RUMINANT HEALTH

Missie en visie document

nieuwe eisen (o.a. milieu, circulariteit, diversiteit landschap) zal moeten voldoen. Daarbij verandert de kijk op dierhouderij in onze samenleving voortdurend en is sprake van 'partnerschap' tussen mens en dier, met een erkenning van de intrinsieke waarde van het dier.

Voor ons staat vast dat in een dergelijke veehouderij diergezondheid en dierwelzijn een cruciale rol spelen. Een goede herkauwersgezondheidszorg is dus onontbeerlijk. De groep SRH ziet het als haar verantwoordelijkheid om in deze ontwikkelingen voorop te lopen. De groep wil zich hard maken voor de ontwikkeling van een herkauwersgezondheidszorg die is aangepast aan de tijd, de omstandigheden en de maatschappelijk behoefte. Dit kan echter alleen succesvol zijn, als die herkauwersgezondheidszorg duurzaam is. Dat is ook de reden dat is gekozen voor de naam *Sustainable Ruminant Health*, duurzame herkauwersgezondheidszorg. Let wel: duurzaam vanuit verschillende perspectieven: People, Planet en Profit. Alleen op die manier heeft een dergelijke diergezondheidszorg bestaansrecht, kan een blijvend gunstig effect hebben op de diergezondheid en zal door verschillende partijen geaccepteerd en gedragen worden.

People

Onze drijfveer is om op een verantwoorde manier voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong te produceren voor humane consumptie. Het spreekt vanzelf dat gezonde producten afkomstig zijn van gezonde dieren die op een verantwoorde manier gehouden worden en een goed welzijn hebben.

Diergezondheid en dierwelzijn vormen vanuit de diergeneeskunde dan ook primaire drijfveren. We proberen te voorkomen dat dieren ziek worden door preventieve acties en, als dat niet lukt, zieke dieren weer zo goed mogelijk gezond te maken door ons curatieve werk. Een goed dierwelzijn is hier een belangrijk onderdeel van. Een veehouderij waarin niet wordt gestreefd naar een zo goed mogelijke diergezondheid en dierwelzijn is geen duurzame veehouderij. Diergezondheid 'an sich' verdient dus aandacht.

One Health is onlosmakelijk verbonden met de veehouderij. Dieren moeten op een zodanige manier gehouden worden en een zodanige diergezondheid hebben dat geen onverantwoorde risico's ontstaan.

Maatschappelijk draagvlak is onontbeerlijk voor elke bedrijfstak. In Nederland en op veel plaatsen daarbuiten worden de eisen van de veehouderij steeds hoger en dat heeft

SUSTAINABLE RUMINANT HEALTH

Missie en visie document

consequenties voor de diergezondheid. Om ook op termijn een bijdrage te blijven leveren aan de diergezondheid in de veehouderij, zullen we moeten werken in een maatschappelijk geaccepteerde veehouderij en een bijdrage moeten leveren aan diergezondheidsaspecten die rekening houden met en voldoen aan specifieke maatschappelijke eisen. Dat kan bijvoorbeeld gaan over zaken zoals milieu en dierwelzijn, maar zeker ook over de wijze van dierhouderij, denk bijvoorbeeld aan de ‘kalf bij de koe’ discussie. Deze aspecten kunnen van grote invloed zijn op diergezondheid en kunnen zeker niet buiten beschouwing gelaten worden.

Planet

Klimaat en milieu zijn in de huidige tijd vaak de eerste punten waaraan gedacht wordt als over duurzaamheid gesproken wordt. De aandacht voor dit onderwerp is terecht, de opwarming van de aarde is niet te ontkennen en dat geldt ook voor de onder druk staande water- en luchtkwaliteit. Hoewel er uiteraard discussie is over de mate waarin verschillende bedrijfstakken bijdragen aan klimaat- en milieuverandering, staat vast dat ook de (rund)veehouderij zal moeten opereren binnen de eisen die op dit gebied gesteld worden. Het is dan ook begrijpelijk dat er in de afgelopen tijd veel aandacht is circulariteit, ook in de veehouderij. De rundveehouderij kan hier mogelijk een positieve bijdrage aan leveren door grond en gewassen efficiënt te benutten door de productie van hoogwaardig eiwit. Uiteraard vraagt dit om een goed doordacht (eco-)systeem waarin ook aandacht is voor diergezondheid.

Biodiversiteit is een ander punt dat beïnvloed wordt door de (intensieve) veehouderij, en dat in de huidige tijd om meer aandacht vraagt. Dit kan leiden tot andere houderij- en voersystemen, die ook weer een invloed op diergezondheid kunnen hebben.

Profit

Bedrijfseconomie is in de melkveehouderij van oudsher een belangrijke drijfveer, er moet immers brood op de plank komen, bij voorkeur met een plak kaas. De veehouderij is daarin niet uniek, dit uitgangspunt geldt in elke bedrijfstak. We kunnen er dan ook kort over zijn: om op een duurzame manier dierlijk eiwit te kunnen produceren moet een veehouder economisch gezond kunnen werken. Dat wil niet zeggen dat wij als groep ons verantwoordelijk voelen voor het inkomen van de veehouder, maar wel dat we economische aspecten in onze afwegingen mee moeten nemen en zowel op dier-, bedrijfs- als populatieniveau moeten evalueren.

SUSTAINABLE RUMINANT HEALTH

Missie en visie document

Economie van de dierenarts is, niet anders dan bij de veehouder, van levensbelang. Om als dierenarts toegevoegde waarde te kunnen genereren in de productieketen van dierlijk eiwit moet je daar een inkomen in kunnen verdienen. Ook hiervoor geldt dat we niet verantwoordelijk zijn voor het inkomen van de dierenarts maar wel dat we mensen op willen leiden voor een beroep dat (ook op termijn) inhoudelijk aantrekkelijk is en waarmee je een inkomen kunt genereren. Een belangrijk aspect hiervan is het leveren van toegevoegde waarde voor de klant van de dierenarts, wie dat ook is.

Passend in de missie van universiteit en faculteit is de groep SRH het aanspreekpunt en expertisecentrum betreffende gezondheid van herkauwers. Dit is in lijn met de aanpak zoals die voor andere landbouwhuisdieren bestaat. De groep werkt ook aan dierwelzijn, voedselveiligheid, one health en andere aspecten die met het houden van dieren voor de productie van dierlijk eiwit verbonden zijn, maar dat doen meer groepen van faculteit en universiteit. Het unieke van de groep SRH zit in de bevordering van diergezondheid van specifiek de herkauwers. We doen dat binnen een moderne circulaire en duurzame veehouderij met oog voor veranderende maatschappelijke eisen zoals biodiversiteit en klimaatadaptatie, en voor technologische ontwikkelingen en vanuit een (inter)nationaal netwerk in samenwerking met andere instituten en bedrijven. Vanuit deze gedachtegang is onze missie als Sustainable Ruminant Health volledig in lijn met die van de afdeling gezondheidszorg landbouwhuisdieren, maar specifiek gericht op de herkauwers.

MISSION STATEMENT

De groep Sustainable Ruminant Health draagt via onderwijs en onderzoek naar gezondheid en welzijn van herkauwers bij aan een duurzaam veehouderij systeem.